

HYTE-kerroin

Asiakaskokemusjaosto 11.9.2024

**HYTE- ja osallisuuspalveluyksikkö
Säde Rytönen**

HYTE-kerroin – rahallinen kannuste hyvinvointialueilla

Valtion rahoitus hyvinvointialueille ([Laki hyvinvointialueen rahoituksesta 617/2021](#))

Hyvinvointialueille valtion rahoitusta hyvinvointialueen asukasmäärän, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarvetta kuvaavien tekijöiden, asukastiheyden, vieraskielisyyden, kaksikielisyyden, saaristoisuuden, saamenkielisyyden sekä **hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimien perusteella**

Hyvinvointialueiden HYTE-kertoimen perusteella määräytyvä rahoitusosuus 1%, sovelletaan v.2026 lähtien

Kunnilla myös HYTE-kertoimen perusteella jaettavaa rahoitusta, 3%

Hyvinvointialueiden HYTE-kerroin

Prosessi-indikaattorit

- 1) Lastenneuvolan terveystarkastukset
- 2) Kouluterveydenhuollon terveystarkastukset
- 3) Elintapaneuvonta tyypin 2 diabetesriskissä oleville
- 4) Koulukuraattoriресурssi
- 5) Koulupsykologiresurssi
- 6) MPR-rokotuskattavuus
- 7) Alkoholinkäytön mini-interventio
- 8) Työttömien terveystarkastukset

Tulosindikaattorit

- 1) Vammojen ja myrkytysten johdosta aiheutuvat hoitokaudet
- 2) Lonkkamurtumat yli 65-vuotiailla
- 3) NEET-nuoret
- 4) Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saavat
- 5) Mielenterveyshäiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat

HYTE-kerroin

- Tavoitteena on kannustaa toimimaan aktiivisesti asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ja huolehtimaan tarpeenmukaisesta ehkäisevästä työstä sosiaali- ja terveyspalveluissa
- Vuonna 2025 HYTE-kerroin kaikille hyvinvointialueille $42e \times$ asukasluku
- Vuodesta 2026 alkaen HYTE-kerroin määräytyy 13 indikaattorin pohjalta
 - [Prosessi](#) eli toimintaa ja voimavaroja kuvaavista indikaattoreista – kertoo nykytilanteen – millaista HYTE-työ on ja millaiset voimavarat työhön on?
 - [Tuloksia](#) kuvaavista indikaattoreista; kahden viimeisimmän mittauksen ero – kertoo muutoksen – palkitaan hyvästä kehityksestä
 - Laskennassa hyvinvointialuekohtaiset pistemäärät skaalataan – hva kesken suurin indikaattorin arvo saa 100, pienin 0, muut 0-100 välillä. Jos tavoitetaso saavutettu – saa maksimipisteet

HYTE-kerroin – rahallinen kannusta hyvinvointialueille

- HYTE-kerroin lasketaan keskiarvona hyvinvointialueen toimintaa kuvaavien indikaattoreiden keskiarvosta ja hyvinvointialueen toiminnan tulosta kuvaavien indikaattorien kahden viimeisimmän vuoden erotuksen keskiarvosta sekä jakamalla näin saatu hyvinvointialueen keskiarvo vastaavalla koko maan keskiarvolla -> kerrotaan asukasluvulla ja asukasta kohden määritellyllä HYTE perushinnalla
- Kertoimen määrittelyssä käytetään uusimpia käytettävissä olevia tietoja. Jos tietoa ei ole lainkaan saatavilla, saa hyvinvointialue kyseisen tiedon osalta laskennassa alimman mahdollisen arvon. [Laki hyvinvointialueiden rahoituksesta 617/2021 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX® 15§](#)

	LASKUKAAVA
	<p><i>Asukasta kohden määritelty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta</i></p> <p>X</p> <p><i>asukasluku</i></p> <p>X</p> <p><i>hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin</i></p>

HYTE-kerroin – rahallinen kannusta hyvinvointialueille

- Vuoden 2025 ennakkollinen rahoituslaskelma: [Hyvinvointialueiden rahoituslaskelmat - Valtiovarainministeriö \(vm.fi\)](#) – 2vk päästä uudet tiedot jotka lähellä lopullisia. Vuoden 2026 rahoituksesta tulee ennakkotieto 02/2025 (Timo Ståhl, THL)
- Ei ole korvamerkittyä, vaan yleiskatteellinen eli sisältyy hyvinvointialueen saamaan valtion rahoitukseen
- Hyvinvointialue voi käyttää saamansa summan valtion rahoituksen perusteissa osoitettujen tehtävien hoitamiseen
- Nyt tehty työ vaikuttaa vuonna 2026 saatavaan HYTE-rahaan – toiminta ja voimavarat kuntoon ja HYTE-tulokset
- Seuranta kuntoon – miten kirjataan
- Useampi kunta kohdentanut HYTE-kerroin rahaa vastaavan summan HYTE-työhön valtionosuuden sisältä – Oulu, Kauhajoki
- Voisimmeko meidän PSHVA:lla HYTE-kertoimen rahamäärää vastaava summa budjetoida/ käytetään HYTE-työn kokonaisuuteen?

Pohjois-Savo ja vertailuhyvinvointialueiden HYTE-kerroin v. 2023

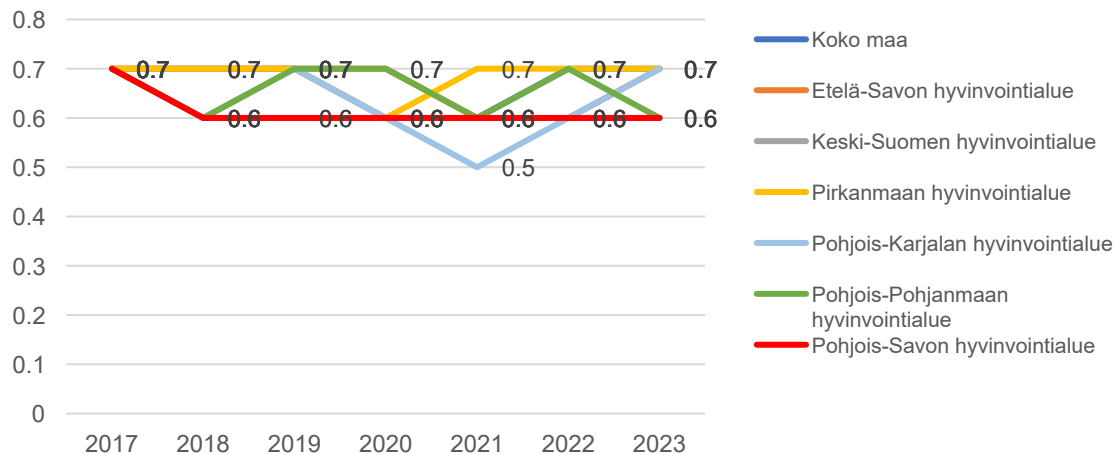
			Hyvinvointialueiden HYTE-kerroin, 0 - 100 info ind. 3815	Hyvinvointialueiden HYTE-kerroin, 1 000 euroa info ind. 3817	Hyvinvointialueiden HYTE-kerroin, euroa/asukas info ind. 3816	Hyvinvointialueiden prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin) info ind. 3813	Hyvinvointialueiden tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin) info ind. 3814
2023	Etelä-Savon hyvinvointialue	yhteensä	59	5 484,6	42,0	66	53
	Keski-Suomen hyvinvointialue		49	11 454,1	42,0	52	47
	Pirkanmaan hyvinvointialue		40	22 395,2	42,0	23	57
	Pohjois-Karjalan hyvinvointialue		57	6 833,7	42,0	62	52
	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue		38	17 512,8	42,0	29	47
	Pohjois-Savon hyvinvointialue		58	10 413,6	42,0	58	59

Pohjois-Savon hyvinvointialueen HYTE-kerroin

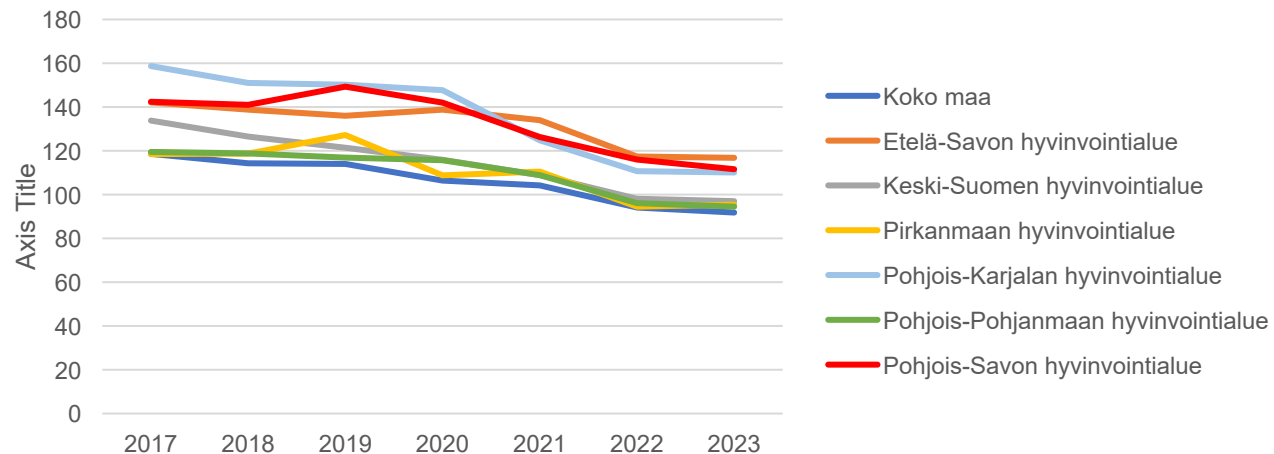
			2022	2023
Pohjois-Savon hyvinvointialue	Hyvinvointialueiden HYTE-kerroin, 0 - 100 info ind. 3815	yhteensä	50	58
	Hyvinvointialueiden HYTE-kerroin, 1 000 euroa info ind. 3817		9 785,6	10 413,6
	Hyvinvointialueiden HYTE-kerroin, euroa/asukas info ind. 3816		39,4	42,0
	Hyvinvointialueiden prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin) info ind. 3813		50	58
	Hyvinvointialueiden tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin) info ind. 3814		51	59

Tulosindikaattorit 1/2 (ne, joista saatavilla tieto)

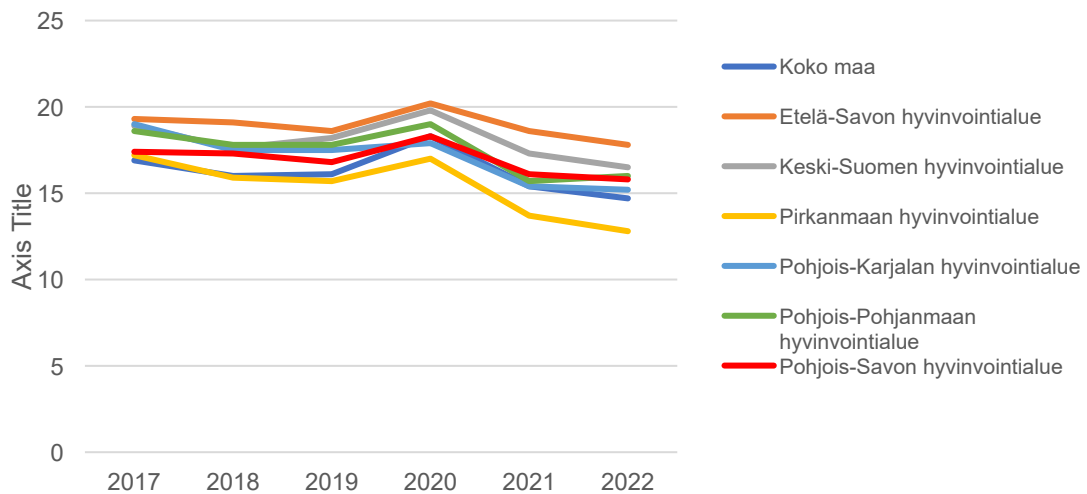
Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, % vastaavan ikäisestä väestöstä

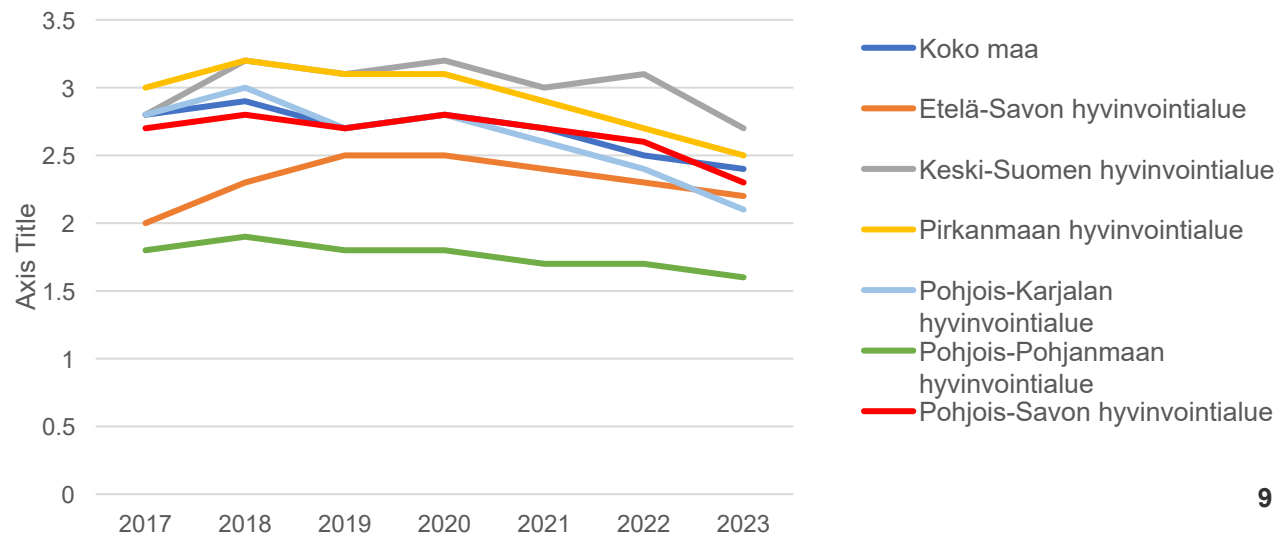
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta

Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä

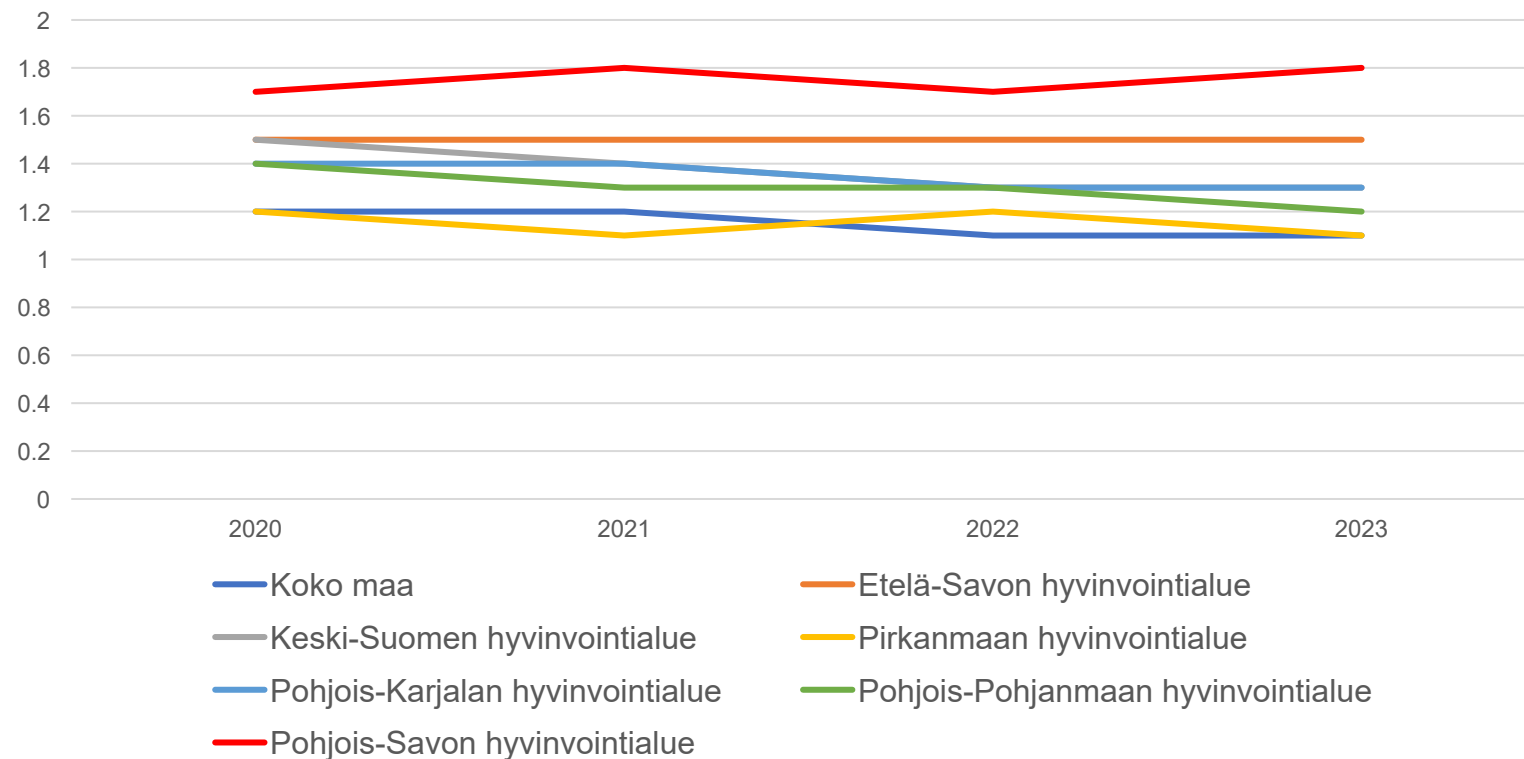

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

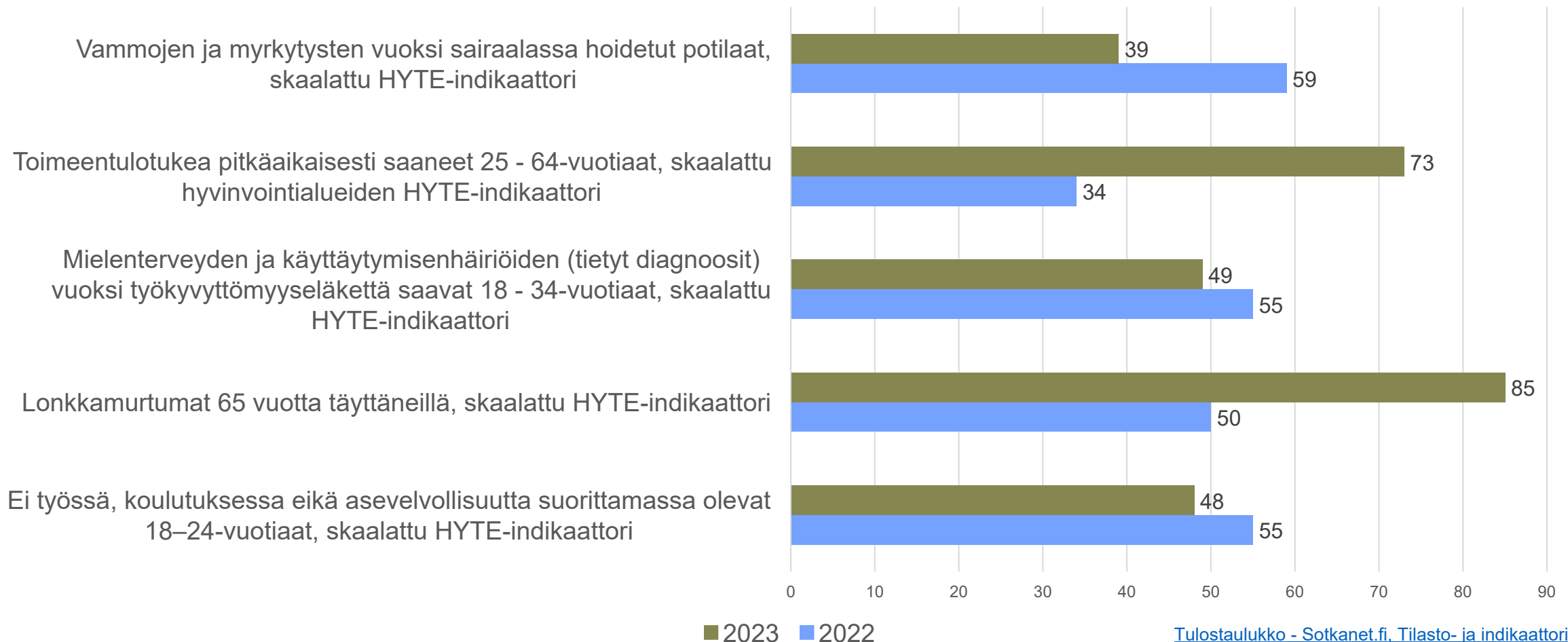

Tulosindikaattorit 2/2 (joista saatavilla tieto)

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden (tietyt diagnoosit) vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 18 - 34-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Skaalattu HYTE-kerroin, tulosindikaattorit, v. 2022 ja v. 2023, Pohjois-Savon hva

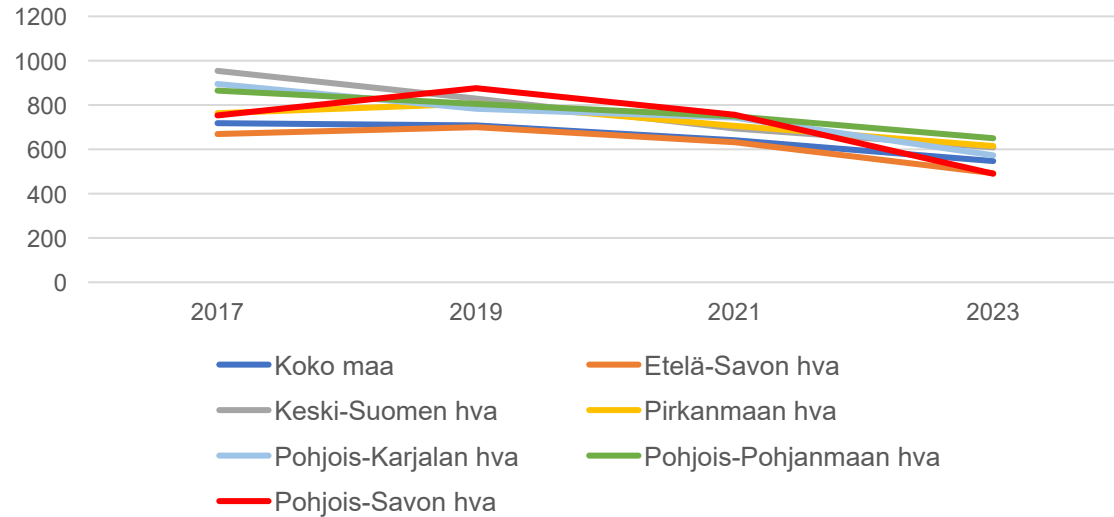

[Tulostaulukko - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki](#)

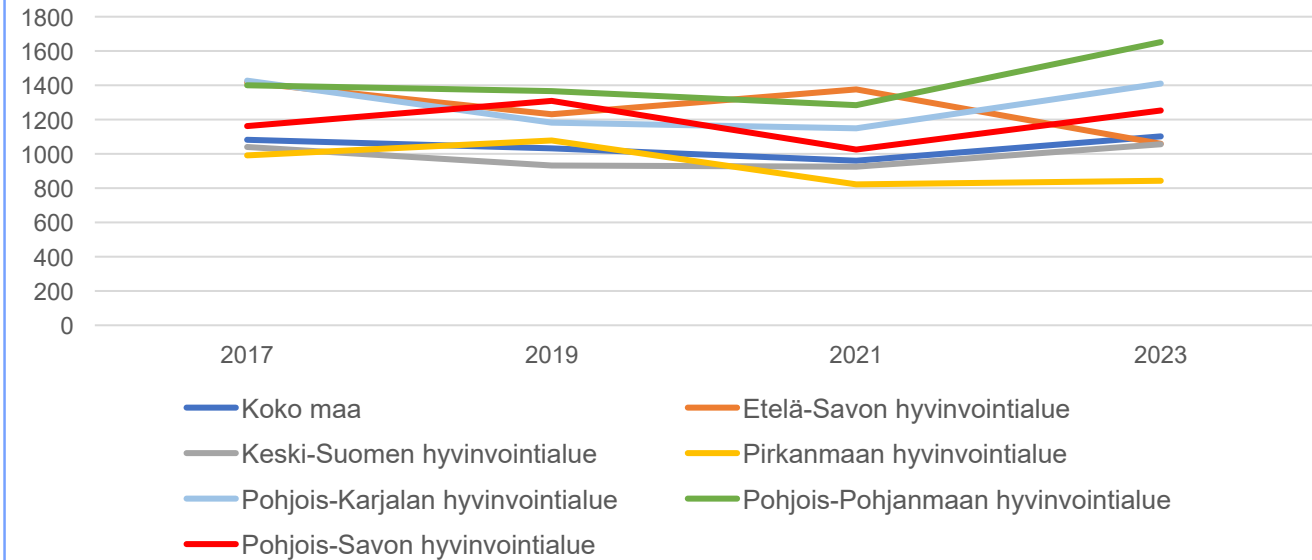
Tulosindikaattorien avulla mitataan muutosta. Tulosindikaattoreista lasketaan kahden viimeisimmän vuoden erotus kuvaamaan tapahtunutta muutosta. Laskennassa etsitään jokaisen tulosindikaattorin kohdalla kaikkien hyvinvointialueiden pienin erotus ja suurin erotus. Suurin erotus kuvaa parasta positiivista kehitystä. Hyvinvointialuekohtaiset pistemäärät skaalataan edellä mainittujen minimien ja maksimien avulla. Suurimmasta erotuksesta tulee arvo, jolla tulosindikaattorista saa sata pistettä ja pienimmästä erotuksesta arvo, jolla tulosindikaattorista saa nolla pistettä. Loput pistemäärät nollan ja sadan pisteen välillä määräytyvät sen mukaan, mihin kohtaan erotusten vaihteluväliä hyvinvointialueen erotus osuu. Jos jonkin indikaattorin arvo on jo tavoitetasossa, saa hyvinvointialue sen osalta maksimipisteet. Skaalauksen ansiosta pistemäärät ovat vertailukelpoisia eri indikaattoreiden välillä. Lisäksi jo pienellä parannuksella hyvinvointialue voi saada hyviä pistemääriä, jos muutos on hyvä kaikkien muiden hyvinvointialueiden tilanteeseen verrattuna.

Prosessi-indikaattorit 1/2 (ne, joista saatavilla tieto)

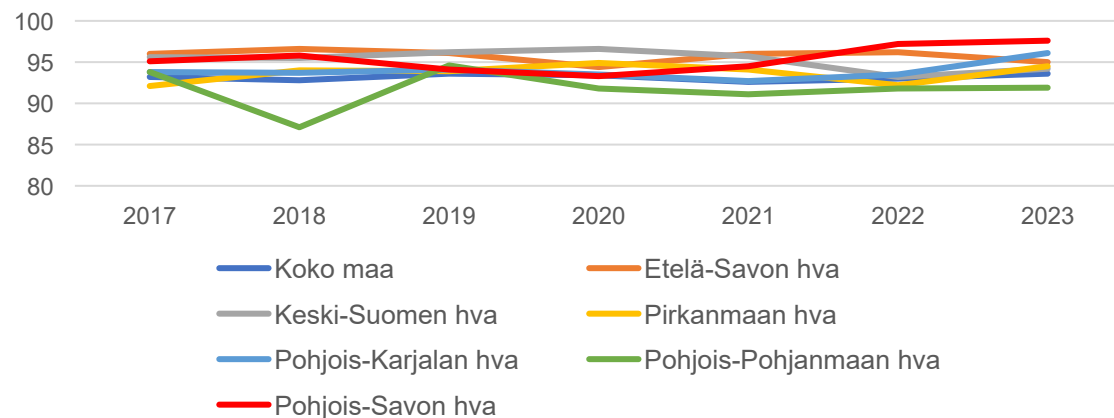
Kuraattorien opiskelijamäärä / henkilötyövuosi, peruskoulu

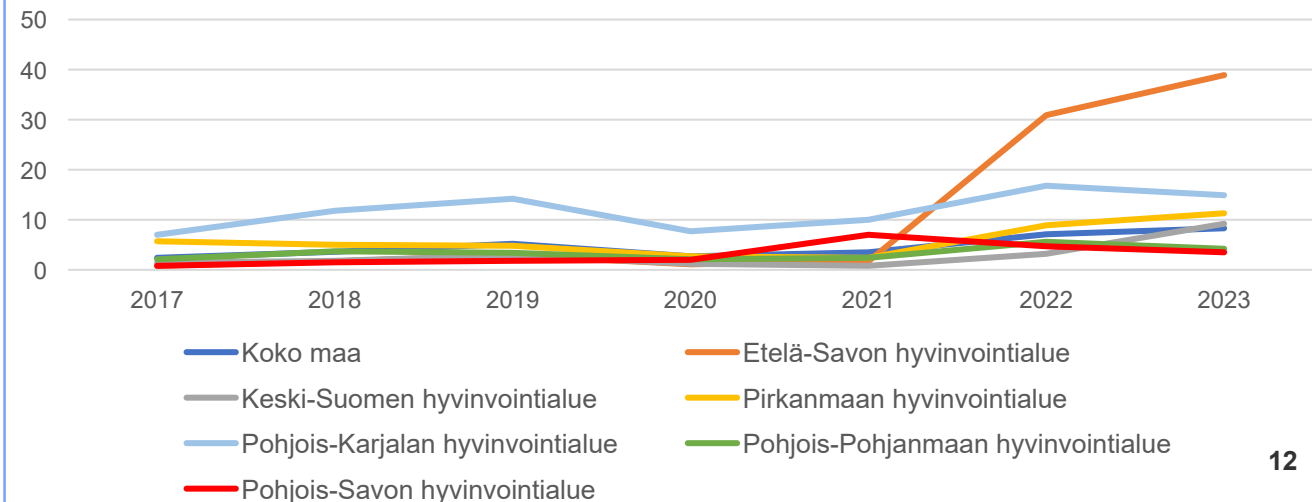
Psykologien opiskelijamäärä / henkilötyövuosi, peruskoulu

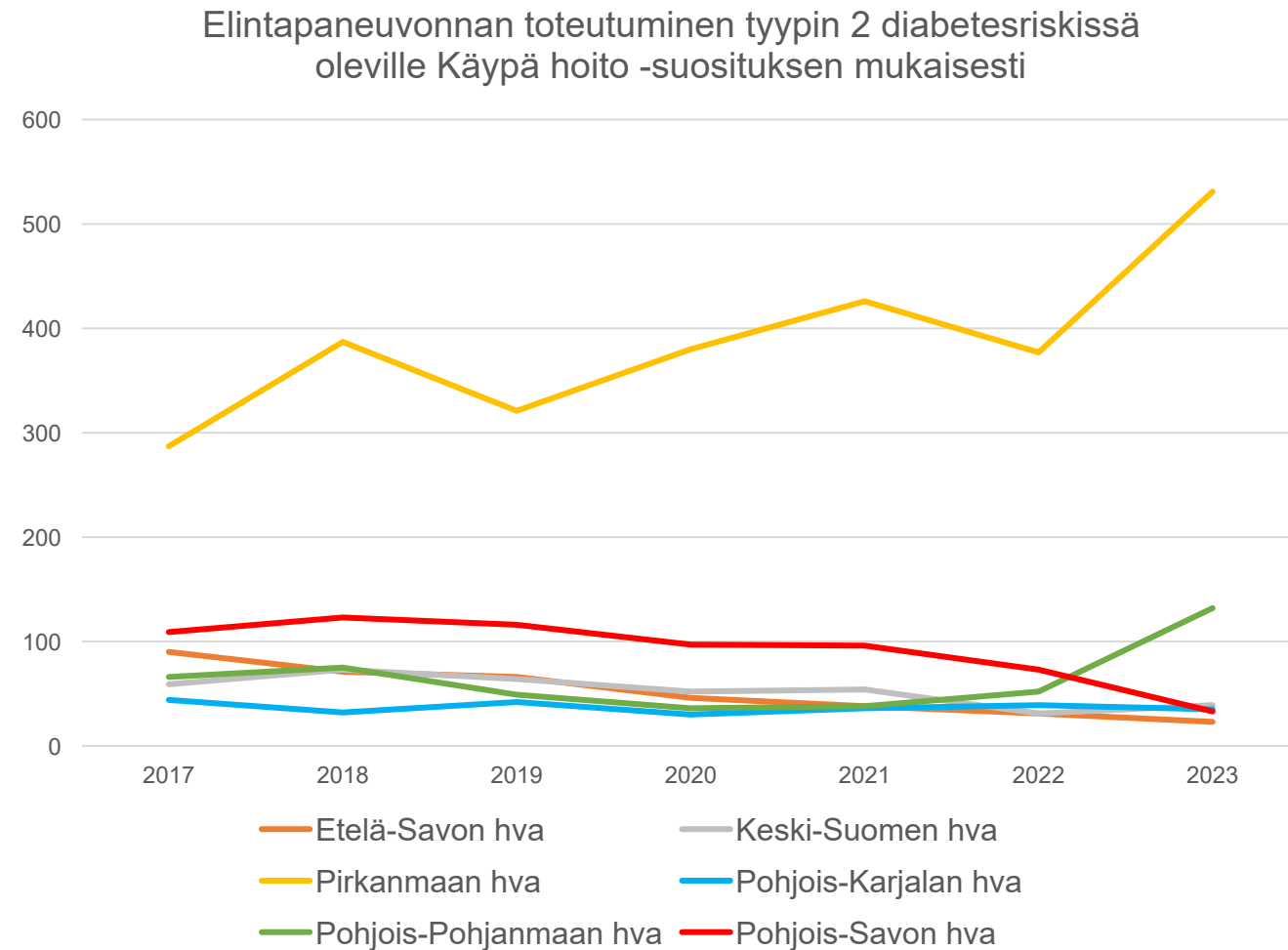
Tuhkarokko-, vihurirokko- ja sikotautirokotuskattavuus eli MPR-rokotteen 1. annoksen kattavuus

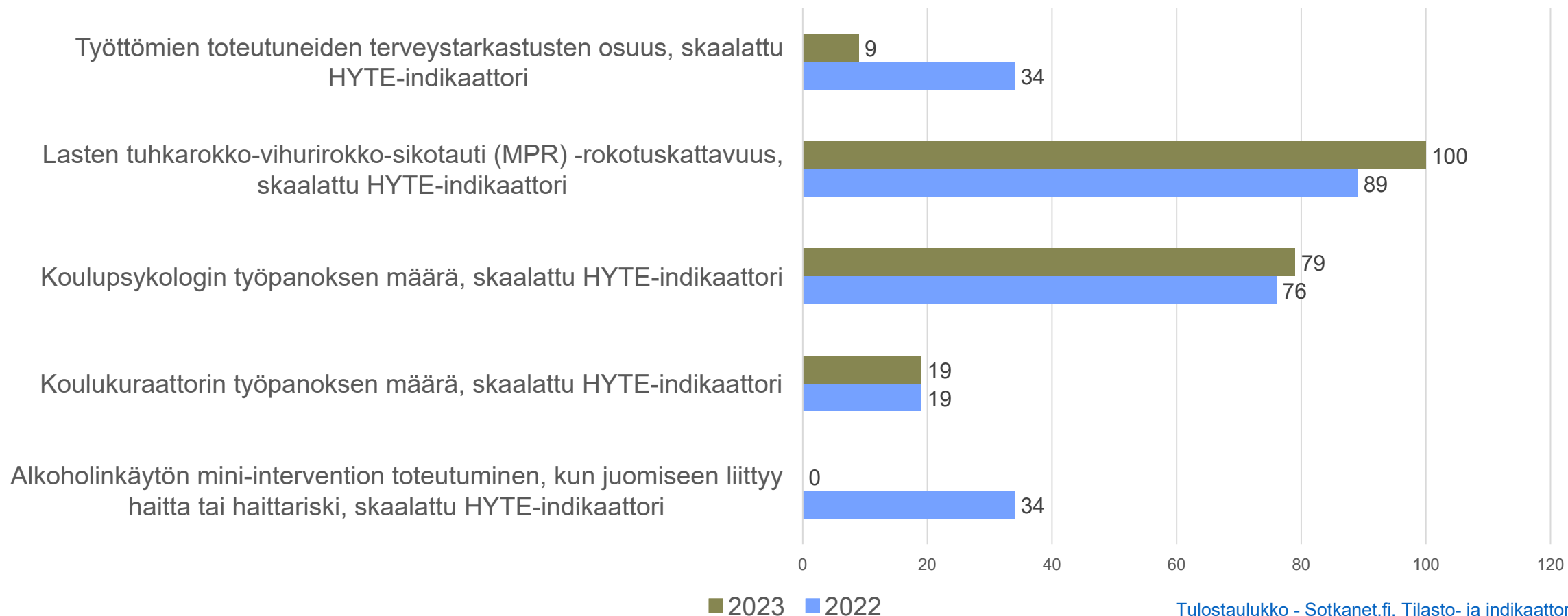
Työttömien terveystarkastukset, % työttömistä

Prosessi-indikaattorit 2/2 (ne, joista saatavilla tieto)

Skaalattu HYTE-kerroin, prosessi-indikaattorit v. 2022 ja v.2023, Pohjois-Savon hva

Prosessi-indikaattorit kuvaavat hyvinvointialueen voimavaroja ja toimenpiteitä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Niiden avulla mitataan nykytilannetta. **Skaalattu HYTE-kerroin:** Laskennassa hyvinvointialuekohtaiset pistemäärät skaalataan. Skaalauksen ansiosta pistemäärät ovat vertailukelpoisia eri indikaattoreiden välillä. Lisäksi jo pienellä parannuksella hyvinvointialue voi saada hyviä pistemääriä, jos tulos on hyvä kaikkien muiden hyvinvointialueiden tilanteeseen verrattuna. Suurin indikaattorin arvo saa sata pistettä ja pienin indikaattorin arvo saa nolla pistettä. Loput pistemäärät nollan ja sadan pisteen välillä määräytyvät sen mukaan, mihin kohtaan vaihteluväliä hyvinvointialueen indikaattorin arvo osuu. Jos jonkin indikaattorin arvo on jo tavoitetasossa, saa hyvinvointialue sen osalta maksimipisteet.

Palkitseminen
laadukkaasta ja
vaikuttavasta hyvinvoinnin
ja terveyden edistämisestä
on tärkeää, koska
hyvinvoiva väestö on
elinvoimaisen
hyvinvointialueen edellytys